

A SOÁ ÉS A KERESZTÉNYSÉG [I.]

kollokviumi és tanulmányi (vizsga)irodalom

Tanegységi ETR-kódok: WTHÖ0828

Abbreviatúra: F = fakultatív

A tanegység teljesítésének formája: Az alábbi irodalom ismerte és vizsgán történő referálása. Három [F]-tétel választása nem [F]-tételek kiváltásával lehetséges.

Kollokviumi feltétel: az írásbeli feladatoknak a vizsga előtti (legkevesebb egy héttel megelőző) benyújtása.

1. EGYHÁZAK, KERESZTÉNYSÉG ÉS SOÁ

Antiszemitizmus, Soá és az egyház. Egy német teológiai munkaközösség tanulmánya, 1995. In: Mérleg, (39.) 2003/1. 71-85.: <http://www.merleg-digest.eu/antiszemizmus-soa-es-az-egyhazi/>

Braham, Randolph L.: Magyarország keresztény egyházai és a holokauszt. In: Múlt és Jövő, (ÚF: 11.) 2000/3-4. 43-60.: In: Tanulmányok a Holokausztról I. Szerk.: Randolph L. Braham. Budapest: Balassi Kiadó. 2001. 9-36.: In: Uő.: A holokauszt. Válogatott tanulmányok. Budapest: Láng kiadó. [2002.] 263-295.:

http://www.multesjovo.hu/en/aitdownloadablefiles/download/aitfile/aitfile_id/2460/

Gergely Jenő: A katolikus püspöki kar és a konvertiták mentése (dokumentumok). In: Történelmi Szemle, (27.) 1984/4. 580-616. [F]

https://tti.btk.mta.hu/images/kiadvanyok/folyoiratok/tsz/tsz1984_4/gergely.pdf

➤ THEOLÓGIAI ÉS VALLÁSI ANTISZEMITIZMUS

Radford, Rosemary Ruether: A keresztény antijudaista mítosz teológiai kritikája. In: *Majsai Tamás:* Zsidóság, egyházak, teológia. Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola. (WJLF Tanulmányok. 2.) 1998. 90-134. [F] = http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/ruether_a_kereszteny_antijudaista_mitosz_theologiai_kritikaja.pdf

Radford, Rosemary Ruether: Az antiszemizmus teológiai gyökerei. In: A modern antiszemizmus. Op. cit., 96-116.

• Egyházi szerzők korabeli nácizmuskritikai írásai

Révész Imre: A német protestantizmus válsága a Hitler-uralom alatt. In: Magyar Szemle, 19. kötet (= 1933/3. {75.}) 213-221.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/revesz_imre_a_nemet_protestantizmus_valsaga_a_hitler-uralom_alatt_msz_33_3_213-221.pdf

Révész Imre: Egyetemes értékek a német protestáns válságban. In: Magyar Szemle, 22. kötet (= 1934/3. {87.}) 308-314.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/revesz_imre_egyetemes_ertekek_a_nemet_protestans_valsgaban_msz_34_308-314.pdf

Révész Imre: Mítosz, Evangélium és pozitív kereszténység. In: Magyar Szemle, 25. kötet (= 1935/1. {97.}) 14-21. [F] =

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/revesz_imre_mitosz_evangelium_es_pozitiv_keresztenseg_msz_35_1_14-21.pdf

Nyisztor Zoltán: Katolicizmus és a nemzeti szocializmus. In: Magyar Szemle, 25. kötet (= 1935/4. {100.}) 306-313.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/nyisztor_zoltan_katolicizmus_es_a_nemzeti_szocializmus_msz_35_4_306-313.pdf

➤ **HITVALLÓ EGYHÁZ (BEKENNENDE KIRCHE)**

Csepregi András: „Rudat a kerék küllői közé...” – Bonhoeffer első megütközése a zsidóellenes Harmadik Birodalommal. In: Hét Hárs, (14.) 2015/1-4. 29-33.:

<http://zope.lutheran.hu/honlapok/csillaghegy/375>

Fazakas Sándor: Ami elmúlik, és ami megmarad – Barmen előtt és után... In: reformatus.hu_2014. június 02. [F] = <http://www.reformatus.hu/mutat/9723/>

Reuss András: A Barmeni Teológiai Nyilatkozat (1934). In: Evangélikus Naptár. Budapest: Luther Kiadó. 2004. 142-145.:

http://teol.lutheran.hu/tanszek/rendszeres/munkatarsak/ra_barmen.pdf

➤ **A Vatikán és XII. PIUS A VÉSZKORSZAK IDEJÉN:**

A Vatikán és a vészkorszak. In: Mérleg (39.) 2003/1. 105-108.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/a_vatikan_es_a_veszkorszak_merleg_03_1_105-108_0.pdf

Braham, Randolph L.: A Vatikán: emlékezés és felejtés. A katolikus egyház és a zsidók a náciizmus korában. In: Uő.: A holokauszt. Válogatott tanulmányok. Budapest: Láng kiadó. [2002.] 297-335. = Múlt és Jövő, (ÚF: 10.) 1999/1. 18-38. [F] =

<http://www.c3.hu/scripta/multesjovo/99/01/braha.htm>

Karsai László: A Vatikán és a holokauszt. In: Hetek, (4.) 2000/12. (= III. 18.); 2000/13. (= III. 25.) = http://www.hetek.hu/hit_es_ertekek/200003/a_vatikan_es_a_holokauszt

http://www.hetek.hu/hit_es_ertekek/200003/a_vatikan_es_a_holokauszt_ii_resz

„Mit brennender Sorge” enciklika (1937.03.14.):

<http://szit.katolikus.hu/feltoltes/Mit%20brennender%20Sorge.pdf>

Novák Attila: Az igazi bűnösök. Costa Gavras: Ámen. In: Szombat, 2003. január 1.:

<https://www.szombat.org/archivum/az-igazi-bunosok-costa-gavras-amen-1352774056>

➤ **EGYHÁZAK, KERESZTÉNYEK AZ EMBERMENTÉS SZOLGÁLATÁBAN A SOÁ IDEJÉN**

Braham, Randolph L.: A keresztény egyházak álláspontja és lépései. In: Uő.: In: Uő.: A népiértés politikája. A Holocaust Magyarországon. [Továbbiakban: A népiértés politikája.] Budapest: Belvárosi Könyvkiadó. II. 1997[2.] 1122-1154. (E-editio: lásd: Segédletek.) Megj.: A történetek igen részletes, a kutatási adatokat illetően azonban kissé már elavult, de ma is a legismertebb és leggyakrabban használt feldolgozása.

Braham, Randolph L.: A kitérések és a kitérték. In: Uő.: A népiértés politikája, II., 855-858.

Embermentő vagy gyilkos? Kurt Gerstein. =

http://www.holokausztmagyarorszag.hu/index.php?section=1&chapter=14_2_5&type=content

Gergely Jenő: A Magyar Katolikus Püspöki Kar, az Apostoli Szentszék és a Soá. In: Magyar megfontolások a Soáról. Budapest-Pannonhalma: Balassi Kiadó-Magyar Pax Romana Fórum-Pannonhalmi Főapátság. 1999. [F] =

http://magyarpaxromana.hu/kiadvanyok/soa/gergely_jeno.htm

Majsai Tamás: A protestáns egyházak az üldözés ellen. In: Magyarország 1944., op. cit., 150-184.:

http://www.wesley.hu/sites/default/files/fajlok/majsai_a_protestans_egyhazak_az_uldozes_ellen_1994_v_corr_16.02.16_0.pdf

• **MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ „JÓ PÁSZTOR” KONVENTI MISSZIÓI ALBIZOTTSÁGA ÉS SZTEHLÓ GÁBOR TEVÉKENYSÉGE**

Braham, Randolph L.: A népirtás politikája, II., 1147-1149.

• **SZOCIÁLIS TESTVÉREK TÁRSASÁGA_SLACHTA MARGIT**

Balogh Margit: Slachta Margit, az Igaz Ember (részlet). In: Rubicon-OL:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/balogh_margit_slachta_margit_az_igaz_ember_reszlet_rubicon.pdf

• **MAGYAR SZENT KERESZT EGYESÜLET**

Braham, Randolph L.: A népirtás politikája, I., 473-474.; II., 1147-1148.

Magyar Katolikus Lexikon:

<http://lexikon.katolikus.hu/M/Magyar%20Szent%20Kereszt%20Egyes%C3%BClet.html>

• **A MAGYARORSZÁGI KERESZTÉNY ZSIDÓK SZÖVETSÉGE**

Braham, Randolph L.: A népirtás politikája, I., 471-475.

2. A SOÁ EGYES ESEMÉNYEI

Miért nem volt dán holokauszt? In: Metazin, 2013. december 31.:

<http://www.metazin.hu/index.php/tem/2879-miert-nem-volt-dan-holokauszt>

Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson: A király és a csillag. A Dánia megszállása alatt költött mítoszok. In: Beszélő, (III/8.) 2003/12.:

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-kiraly-es-a-csillag>

Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson: Dánia második világháborús öröksége. In: Beszélő, (III/8.)

2003/12.:

<http://beszelo.c3.hu/keretes/dania-masodik-vilaghaborus-oroksege>

• **KŐRÖSMEZŐ – KAMENYEC-PODOLSZKIJ-I DEPORTÁLÁS (1941):**

Braham, Randolph L.: A kamenyec-podolszkiji vérengzés. In: Uő.: A népirtás politikája I., 197-206.

Majsai Tamás: Kamenyec-Podolszkijra emlékezünk. In: Élet és Irodalom, (50.) 2006/25. (= szeptember 1.)

<http://www.es.hu/index.php?view=doc;14344>

Majsai Tamás: „Nem tudták!” In: Élet és Irodalom, (59.) 2015/35. (= augusztus 28.):

<https://www.es.hu/cikk/2015-08-28/majsai-tamas/8222nem-tudtak8221.html>

• **A ZSIDÓTÖRVÉNYEK**

Braham, Randolph L.: A népirtás politikája, I., (ún. I.): 120-125., (ún. II.): 144-163., (ún. III.): 192-193.

Keresztény egyházfők felsőházi beszédei a zsidókérdésben. (Szerk. és kiadta: Fisch Henrik.) Budapest, 1947. 25-40., 53-63.

<http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/fisch.pdf>

• **JUDENSAU**

Laborci Dóra: Luther és a zsidók. Párhuzamos emlékművek Wittenbergben. In: Kötőszó, 2016. december 12.:

http://kotoszo.blog.hu/2016/12/12/luther_es_a_zsidok?utm_source=bloghu_megosztas&utm_medium=facebook_share&utm_campaign=blhshare

• **AZ AUSCHWITZ-JEGYZŐKÖNYV**

Wikipédia: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Auschwitz-jegyz%C5%91k%C3%B6nyv>

A Jegyzőkönyv szövege [F]

http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/ww2/doksi/au_jegyz_1.html

Haraszti György: Az „Auschwitzi jegyzőkönyv(ek)”. Habilitációs előadás tézisek. [F] =

http://www.or-zse.hu/phd/haraszti_habil_tezis.pdf

• *A GOLDHAGEN-VITA IRODALMÁBÓL*

Deák István: Visszapillantás a Goldhagen-vitára. In: BUKSZ, 1997/3.:

<http://www.c3.hu/scripta/buksz/97/03/deak.htm>

Karsai László: Történészek, gyilkosok, áldozatok. Viták a Holocaust-szaktudományban. In:

Beszélő, 1997/6. 34-59. [F] = <http://beszelo.c3.hu/97/06/5.htm>

2/A. PORRAJMOS

A holokausz az emberről szól. Katz Katalin egyetemi tanárral Kertész Péter beszélget. In: Élet és Irodalom, (44.) 2004/41. (X. 13.) 9. [F] = <https://www.es.hu/old/0041/interju.htm>

Balogh Beáta: Emlékezés a roma holokauszra – Dosszié. In: Népszabadság, (56.) 2008.

augusztus 4.: <http://nol.hu/archivum/archiv-501981-299256>

Bársony János: Viták és tények a pharrajmosról, a roma holokauszról. In: Beszélő, (III/XII.)

2007/4. 48-54.: <http://beszelo.c3.hu/cikkek/vitak-es-tenyek-a-pharrajmosrol-a-roma-holokauszrol>

[holokauszról](http://beszelo.c3.hu/cikkek/vitak-es-tenyek-a-pharrajmosrol-a-roma-holokauszrol)

Fings, K. – Heuss, H. – Sparing, F.: Szintik és romák a náci rendszer idején. A „fajelmélettől” a légerekig. Budapest: Pont Kiadó. ([Sorozatcím:] Interface.) 2001. [F]

Fraser, Sir Angus [Angus Robert Charles Fraser]: *Az elfelejtett Holocaust.* In: Uő.: A cigányok. Budapest: Osiris Kiadó. 1996. 232-245.

Hajnóczky Tamás: Cigány népiirtás a Grábler-tónál, tömegsírtól a horgásztóig. In: Napi Történelmi Forrás, 2016. november 4.:

<http://ntf.hu/index.php/2016/11/04/cigany-nepirtas-a-gabler-tonal-tomegsirtol-a-horgasztogig/>

Majsai Tamás: Soá, Porrajmos, Holocaust. Egy (irodalom)történész esete a "porrajmos"-szal. In: Nyisd meg szád a néma helyett. I. Köszöntő könyv Iványi Gábor 60.

születésnapjára. (Szerk.: Bánlaky Pál, Bukovics István, Lukács Péter, Majsai Tamás.)

Budapest: WJLF – Theológus és Lelkész Szak. ([Sorozatcím:] Wesley Jubileumi Kötetek.

8/a.) 2011. 323-346. [F] =

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/majsai_soa_porrajmos_holocaust_in_ig60_i_323-346.pdf

Nagy László: A roma holocaust, mint identitás-meghatározó tényező a magyarországi szépirodalmi alkotásokban. [F] =

<http://vilagszabadsag.hu/index.php?f=668>

Porrajmos. Roma Holocaust túlélők nyilatkoznak. (Szerk.: Bernáth Gábor.) [Budapest:] Roma Sajtóközpont Könyvek. 2. 2000.:

<http://romasajtokozpont.hu/rsk-konyvek2-roma-holocaust/>

<http://romasajtokozpont.hu/wp-content/uploads/2014/02/ROMA-Holocaust.pdf>

KÖTELEZŐ:

Michael Stewart bevezetője, egy-egy emlékezés elolvasása és *írásbeli referálása* a

„Gyerekfejje”, „Lányok” és a „Férfiak” fejezetekből, valamint a kronológiák tanulmányozása.

Visszabeszélő. [Terminológiai vita a "Porrajmos" szóról.] In: Beszélő, (III/V.) 2000/11. 121-124.: <http://beszelo.c3.hu/00/11/21vissza.htm>

➤ *Vita a Parrajmosról [F]*

„A bűnyügyben nem veszi észre a rendkívüliségét” – Keserű, indulatos vita tört ki a magyar roma holokausztról. In: NOL, 2016. szeptember 11.: <http://nol.hu/belfold/ciganyzag-holokauszt-magyarország-vita-konyv-masodik-vilaghaboru-1631295>

➤ *Vita a Parrajmos jellegéről*

Hancock, Ian: A romák és a holokauszt: átértékelés és áttekintés. In: Beszélő, (III/XII.) 2007/4. 56-62.: <http://beszelo.c3.hu/cikkek/vitak-es-tenyek-a-pharrajmosrol-a-roma-holokausztrol>

LÁSD MÉG YEHUDA BAUER ÍRÁSAIT A 3. SINGULARITÁS... TÉTEL ALATT

3. SINGULARITÁS_SOÁ-HERMENEUTIKA_SOÁ-TAGADÁS_SOÁ-RELATIVIZMUS

Bauer, Yehuda: Ebben áll a különbség. In: Beszélő, (III/XII.) 2007/4. 55-56. [Quelle: Haaretz, 2005. XI. 29.] = <http://beszelo.c3.hu/cikkek/vitak-es-tenyek-a-pharrajmosrol-a-roma-holokausztrol>

Bauer, Yehuda: A holokauszt és más népi történetek: összevetés. In: Holokauszt: történelem és emlékezet. Szerkesztette: Kovács Mónika. Budapest: Hannah Arendt Egyesület – Jaffa Kiadó. 2005. 117-135. [F]

Haacker, Klaus: A Holocaust mint egyháztörténelmi dátum. In: Egyház és Világ 1991[2]/14. (VIII. 16.) 4-8; 16.: In: Majsai Tamás: Zsidóság, egyházak, teológia. Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola. (WJLF Tanulmányok. 2.) 1998. 77-89.: http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/haacker_a_holocaust_mint_theologiatorteneti_datu_m.pdf

Majsai Tamás: A Soá szingularitása, avagy a saruk leoldása. In: = Uő.: Crucifixus sub Pontio Pilato. Egybehordott írások a zsidó-keresztény kapcsolatok tárgyköréből. Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola. Theológus és Lelkész Szak. WJLF – Ökumenika Tanszéki Kiadványok 7.) 2009. 91-96.: http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/wjlf-t-7_halon_16.02.15_corr_wp_f.pdf

Tück, Jan-Heiner: Megbocsátani a megbocsáthatatlant? Jankélévitch, Derrida és a minden remény ellenére élő remény. In: Vigilia, (69.) 2004/8. 583-594.: <http://vigilia.hu/regihonlap/2004/8/tuck.htm>

4. MISCELLANEA

Auschwitz másik arca – SS-party Mengelével. In: Daily Mail (fordította: Nyemesok Éva). 2008. május 10.: http://www.delmagyar.hu/vilagvevo/auschwitz_masik_arca_8211_ss-party_mengelevel/2056778/

Bihari Klára: A hordó. In: A barna téboly. Antológia. Budapest: Zrinyi Kiadó. 1972. 256-265.

Cohen, Asher: Soá. Budapest: Cserépfalvi / Múlt és Jövő. 1994. [F]

Gáli József: A püspök madarai. In: Szünyogok és nemeskőcsagok. Szépirodalmi Könyvkiadó. 1981. 122-158. [F]

Hochhuth, Rolf: A helytartó. [Pl.:] Budapest: Európa. 1966. [F]

Komoróczy Géza: Holocaust. A pernye beleég a bőrünkbe. Budapest: Osiris (Osiris Zsebkönyvtár) 2000. [F]

Kövy Zsolt: „Akiért a harang szól”. Theológiai Szemle. ÚF XLVIII(2005)/3. 177-178.: http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/kovy_zsolt_akiert_a_harang_szol_lov_lipot-erod_janos_thsz_05_177-178.pdf

Littell, Jonathan: Jóakaratók. (Eumeniszek) Budapest: Magvető Könyvkiadó és Kereskedelmi Kft. 2009. [F]

Wiesel, Elie: Az éjszaka. [Budapest:] Láng Kiadó. [s.a.]

*

SEGÉDLETEK

KÉZIKÖNYVEK, BIBLIOGRÁFIÁK, EGYÉB TANULMÁNYI QUELLÉK

A holokauszt és a keresztény világ. Szembenézés a múlttal és a jövő kihívásaival. Szerkesztette: Carol Rittner, Stephen D. Smith és Irena Steinfeldt. Pécs-Budapest: Egyházforum-Balassi. 2009. [Alapvető ismereteket közlő OLVASÓKÖNYV. A benne foglaltakat kik-ki a hiányzó ismereteinek pótlására, illetve a már meglévőket kiegészítő, erősítő céllal olvashatja.]

A holokauszt krónikája. Budapest: Park Könyvkiadó. Főszerkesztő: Szalay Marianne. 2004.

A magyarországi Holokauszt bibliográfiája. I-II. (Szerkesztette: Randolph L. Braham.)

Budapest: Park Könyvkiadó, 2010.: <http://mek.oszk.hu/16100/16180/16180.pdf>

Allerhand, Jacob: A zsidóság története. Az első szentély pusztulásától a Talmud lezárásáig bibliai bevezetéssel. Budapest: MIOK. (Alef-könyvek). 1987.

Attias, Jean-Christophe – Benbassa, Esther: A zsidó kultúra lexikona. Budapest: balassi Kiadó. [2003.]

Bódi Zsuzsanna – Máté Mihály: Magyarországi cigány holokauszt / [...] Válogatott bibliográfia / [...]. In: Bódi Zsuzsanna (Szerk.): Soha többé... / [...] Visszaemlékezések a holokausztra. / [...] Budapest: Magyar Néprajzi Társaság. 2000. 112-134. ([Sorozatszám:] Cigány Néprajzi Tanulmányok, 9.) =

https://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/romaszovegtar/Soha_tobbe_cigany_neprajzi_tanulmanyok_8.pdf

Braham, Randolph L.: A népiértés politikája. A Holocaust Magyarországon. Budapest: belváros Könyvkiadó. I-II. 1997[2].

E-editio-k:

<http://mek.oszk.hu/11500/11506/>

I.: <http://mek.oszk.hu/11500/11506/html/4.brahamkotet1.pdf>

- nem korrektúrázott html-verzióban:

<http://mek.oszk.hu/11500/11506/html/4.brahamkotet1.htm>

II.: <http://mek.oszk.hu/11500/11506/html/4.brahamkotet2.pdf>

- nem korrektúrázott html-verzióban:

<http://mek.oszk.hu/11500/11506/html/4.brahamkotet2.htm>

Gonda László: A zsidóság Magyarországon 1526-1945. Budapest: Századvég. 1992.

Johnson, Paul: A zsidók története. Budapest: Európa Könyvkiadó. 2005.

Karsai László: *Holokauszt.* Pannonica Kiadó. [S. l.] 2001.

Prekup Anikó: A zsidóság Közép- és Kelet-Európában a 19-20. században. Debrecen: Csokonai Kiadó. (Történelmi Kéziróarchívum). 1997.

Purcsi Barna Gyula: A cigánykérdés „gyökeres és végleges megoldása”. Tanulmányok a XX. századi „cigánykérdés” történetéből. (A Porrajmos, a II. világháborús cigány népiértés 60. évfordulójára.) Debrecen: Csokonai Kiadó. 2004.

ÖKUMENÉTHEOLÓGIA ÉS INTERCULTURALITÁS TANSZÉK

WESLEY JÁNOS LELEKÉSZKÉPZŐ FŐISKOLA

John Wesley Theological College

Theológus és Lelekesz Szak

Romák a magyar történetírásban. Bibliográfia és digitális szövegtár. (Összeállította: Binder Máttyás.) [T.n.a.q.: 2013.] =

https://kisebbskutato.tk.mta.hu/uploads/files/ROMAK_A_MAGYAR_TOERTENETIRASBAN_bibliografia.pdf

Untermann, Alan: Zsidó hagyományok lexikona. Budapest: helikon Kiadó. 1999. [Orig.: 1997.]

Zsidó lexikon. Szerkesztette: Újvári Péter. Budapest: Zsidó Lexikon. 1929. [Reprint: 1987.]

Webes elérhetősége: <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/index.htm>

Önálló WEB-quellék:

CENTROPA. A magyar zsidóság 20. századi története képekben és személyes történetekben elbeszélve. = <http://www.centropa.org/hu>

Alapítvány a társadalmi emlékezetért: <http://zachor.hu/>

A magyar társadalomtudományok digitális archívuma/Zsidókérdés:

http://mtdportal.extra.hu/Bokk_zsidokerdes.html

A Holokauszt Magyarországon: <http://www.holokausztmagyarorszagon.hu>